

**Fonaments Científics i Professionals de la
Psicologia Sanitària**

Codi: 43417
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4314949 Psicologia General Sanitària	OB	1	1

Professor de contacte

Nom: Jordi Fernández Castro

Correu electrònic: Jordi.Fernandez@uab.cat

Equip docent

José María Losilla Vidal

Margot Pujal Llombart

Maria Claustro Jané Ballabriga

Maria Belen Albizu Soriano

Jaume Vives Brosa

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu general d'aquest mòdul és que l'estudiant construeixi un concepte de salut integral, que d'acord amb les directrius de l'OMS comprèn el factors psicològics, biològics, educatius i socials que ajuden les persones i les comunitats a millorar el seu benestar, tot incrementant el seu coneixement i influint en les seves actituds.

Els objectius específics inclouen, en primer lloc, ajudar l'alumne a reflexionar sobre el concepte de salut, adquirint coneixements sobre la perspectiva biopsicosocial, la perspectiva de gènere i intercultural i la perspectiva evolutiva familiar, i en segon lloc, familiaritzar-se amb el marc d'actuació del psicòleg general sanitari a partir de conèixer la normativa vigent en l'àmbit sanitari i els seus sistemes i normes de gestió de la qualitat, els fonaments de la bioètica aplicada a la psicologia sanitària, els criteris de derivació de l'usuari cap a un especialista adequat i les opcions per endegar activitats d'emprenedoria en l'àmbit de la psicologia sanitària. Igualment, el mòdul impulsarà el desenvolupament de competències relacionades amb la recerca, la selecció i la lectura crítica d'informació rellevant per a l'actuació professional en l'àmbit de la psicologia sanitària.

Competències

- Adquirir, desenvolupar i posar en pràctica un concepte de salut integral, en el qual tinguin cabuda els components biopsicosocials d'aquesta, d'acord amb les directrius establertes per l'OMS.
- Analitzar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica.

- Aplicar els fonaments de la bioètica i el mètode de deliberació a la pràctica professional, ajustant el propi exercici com a professional sanitari al que disposa la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.
- Coneixement de les obligacions i les responsabilitats del personal sanitari relatives a la confidencialitat de la informació i de la protecció de dades personals dels pacients.
- Coneixements de la normativa vigent en l'àmbit sanitari espanyol.
- Conèixer el marc d'actuació del psicòleg general sanitari i saber derivar al professional especialista corresponent.
- Conèixer en profunditat la naturalesa psicològica del comportament humà, així com els factors socials i biològics que poden afectar-lo.
- Conèixer les activitats necessàries per a la constitució, la posada en marxa i la gestió d'una empresa, les seves diferents formes jurídiques i les obligacions legals, comptables i fiscals associades.
- Desenvolupar el treball propi des de la perspectiva de la qualitat i la millora continuada, amb la capacitat autocrítica necessària per a un acompliment professional responsable.
- Formular hipòtesis de treball en recerca i recollir i valorar de manera crítica la informació per resoldre problemes aplicant el mètode científic.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.

Resultats d'aprenentatge

1. Conèixer el model biopsicosocial: principals determinants de les causes més rellevants de morbiditat i mortalitat.
2. Conèixer els diferents processos involucrats en la creació d'un pla d'empresa.
3. Conèixer els sistemes i les normes de gestió de qualitat de l'activitat sanitària.
4. Conèixer i descriure l'organització del sistema de salut i els diferents dispositius que el formen, així com les connexions i els fluxos de derivació entre els sistemes sanitari, educatiu, jurídic, de protecció i de serveis socials.
5. Conèixer i integrar els diferents nivells d'anàlisi del comportament humà (biològic, psicològic i sociohistoricocultural).
6. Conèixer la legislació i les gestions administratives necessàries per a la creació d'una empresa.
7. Conèixer la legislació vigent sobre protecció de dades.
8. Conèixer la perspectiva de gènere en salut.
9. Conèixer les diferents fonts normatives vigents relacionades amb la pràctica ètica de la professió.
10. Conèixer les directrius de l'OMS.
11. Conèixer les diverses tipologies d'empreses adequades per a l'exercici professional de la psicologia sanitària.
12. Conèixer les legislacions vigents en l'àmbit sanitari.
13. Conèixer les xarxes i les organitzacions professionals i comunitàries relacionades amb l'àmbit d'actuació.
14. Discriminar quins mètodes i dissenys de recerca són més apropiats per donar resposta a una hipòtesi.
15. Dur a terme la lectura crítica d'una publicació científica sobre la base de la qualitat metodològica del disseny de recerca utilitzat.
16. Formular adequadament preguntes, objectius i hipòtesis de recerca per a la resolució de problemes.
17. Identificar els àmbits d'aplicació de la psicologia general sanitària.
18. Identificar i analitzar críticament les implicacions ètiques de la pràctica professional.
19. Interpretar adequadament els resultats d'una revisió sistemàtica amb metanàlisi o sense.
20. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
21. Recollir i analitzar la informació de manera coherent amb els objectius i les hipòtesis de la recerca, i interpretar adequadament els resultats obtinguts, reconeixent-ne l'impacte en les persones i les comunitats.

Continguts

1.- Fonaments científics de la Psicologia Sanitària.

- a.- Salut des d'un punt de vista bio-psico-social.
- b.- La salut des d'una perspectiva de gènere i interculturalitat.
- c.- La salut des de la perspectiva del cicle vital.

2.- Fonaments metodològics de la Psicologia sanitària.

- a.- Habilitats metodològiques per la lectura crítica de publicacions científiques sanitàries.
- b.- Recerca en psicologia sanitària: Eficàcia, efectivitat i eficiència de les intervencions psicològiques sanitàries.
- c.- Cerca documental sistemàtica.

3.- Fonaments professionals de la Psicologia sanitari

- a.- Perfil professional del Psicòleg Sanitari. Marc.
- b.- Marc general d'actuació de la Psicologia Sanitària. Circuits assistencials.
- c.- Ètica professional de la Psicologia. Confidencialitat i protecció de dades.

4.- Fonaments organitzacionals de la Psicologia sanitari.

- a.- Normativa legal de la Psicologia General Sanitària.
- b.- Gestió i organització del sistema sanitari.
- c.- Creació i gestió de centres sanitaris.

Metodologia

Es desenvoluparan diferents activitats i metodologies per tal d'aproximar els estudiants als coneixement i aplicacions contemplats en aquest mòdul. Hi hauran sessions expositives sobre els marcs general: científic, metodològic, professional i organitzacional. D'altra banda, es duran a terme activitats tant al si de l'aula com de manera autònoma que consistiran en: lectura crítica i discussió de textos, minitallers, debats, cerques bibliogràfiques, presentació i discussió de treballs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions i activitats a l'aula	40	1,6	
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals o en grup	3	0,12	
Tipus: Autònomes			
Estudi i lectura de textos	60	2,4	
Realització d'exercicis	20	0,8	
Treball	25	1	

Avaluació

Aquest mòdul s'avaluarà a partir de les evidències recollides en les activitats docents realitzades a l'aula i autònomament (25%), en finalitzar el mòdul hi haurà una prova de síntesi escrita consistent en resoldre un cas pràctic en el qual intervinguin diversos aspectes contemplats al mòdul (35%). Finalment hi haurà treball que requerirà recollida i anàlisi crítica d'informació sobre un aspecte particular de l'atenció general sanitària (40%).

Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) constarà com a "avaluable", en cas contrari com a "no avaluable".

Assignatura superada: Es considerarà l'assignatura superada quan la qualificació final de totes les evidències presentades sigui igual o superior a 5.

Re-Avaluació: Quan la qualificació final es trobi entre el 4 i el 4.9, es farà una prova escrita en la que s'avaluaran aquelles competències que es consideri que no s'han assolit. La qualificació final d'aquesta prova de reavaluació serà APTE/NO APTE, passant l'estudiant amb APTE a assolir una qualificació final de 5 en l'assignatura

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació contínua	25%	0	0	5, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21
Prova escrita de síntesi	35%	2	0,08	2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 17, 18
Treball	40%	0	0	1, 4, 5, 8, 10, 16, 17, 20, 21

Bibliografia

APA Presidential Task Force on Evidence-Based Practice. (2006). Evidence-based practice in psychology. *American Psychologist*, 61, 271-285.

Braveman, P. (2014). What is health equity: And How does a life-course approach take us further toward it? *Maternal and Child Health Journal*, 18, 366-372. doi: 10.1007/s10995-013-1226-9

Higgins, J. P. T., Green, S., & Cochrane Collaboration. (2008). *Cochrane handbook for systematic reviews of interventions*. Chichester, England; Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.

Liberati, A., Altman, D. G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gotzsche, P. C., Ioannidis, J. P. A., ... Moher, D. (2009). The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate healthcare interventions: explanation and elaboration. *BMJ*, 339(jul21 1), b2700-b2700. doi:10.1136/bmj.b2700

Miqueo, C. et al. (eds.) (2001) *Perspectivas de género en salud*. Madrid: Minerva Edicione

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., & The PRISMA Group. (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses: The PRISMA Statement. *PLoS Med*, 6(7), e1000097. doi:10.1371/journal.pmed.1000097

Myrick, A. C., Green, E. J., i Crenshaw, D. (2014). The influence of divergent parental attachment styles on adolescent maturation: Implications for family counseling practitioners. *The Family Journal*, 22(1), 35-42. doi: [10.1177/1066480713491217](https://doi.org/10.1177/1066480713491217)

OMS (2014). Organització Mundial de la Salut (World Health Organisation, WHO). Consultada l'abril de 2014 en <http://www.who.int/en/>

Padyab, M., Malmberg, G., Norberg, M, i Blomstedt, Y. (2013). Life course socioeconomic position and mortality: A population register-based study from Sweden. *Scandinavian Journal of Public Health*, 41(8), Dec 2013, 785-791. Ddoi: 10.1177/1403494813493366

Portell, M. i Vives, J. (2014). *Introducció als dissenys experimentals, quasiexperimentals i ex post facto*. Barcelona: Servei de publicacions de la UAB.

Remschmidt, H., Belfer, M., Goodyer, I. (2004). *Facilitating Pathways: care, treatment and prevention in child and adolescent mental health*. Berlin: Springer.

Remschmidt, H., van Engeland, H. (1999). *Child and adolescent psychiatry in Europe. Historical development, current situation, future perspectives*. New York: Springer.

Reverte Cejudo, D. y Sánchez Bayle, M. (2009) *Globalización y salud*. Madrid: Ediciones GPS
[http://www.fadsp.org/pdf/globalizacion%20y%20salud%20\(1\).pdf](http://www.fadsp.org/pdf/globalizacion%20y%20salud%20(1).pdf).

Sánchez Bayle, M. (coord.) (2010). *La situación de la salud y el sistema sanitario en España*. Madrid: Fundación Primero de Mayo. <http://www.fadsp.org/html/situacion%20salud.htm>

Sánchez-Meca, J., & Botella, J. (2010). Revisiones sistemáticas y meta-análisis: herramientas para la práctica profesional. *Papeles del Psicólogo*, 31(1), 7-17.

Varios autores (2002). *Salud y Equidad*. *Documentación Social: Revista de Estudios Sociales y de Sociología Aplicada*, 127.

Velasco, A. (2009) *Sexos, género y salud*. Madrid: Minerva Ediciones.